

Beslut om bildande av naturreservatet Norra Ejgde randlövskog i Tanums kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1, Beslutskarta
Bilaga 2, Översiktskarta
Bilaga 3, Skötselplan

N Ry. dr

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreseptatet Norra Ejgde randlövskog
RegDOS ID	2040090
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Tanums kommun
Ungefärlig mittpunkt	649450/107523 (SWEREF 99 12 00)
Fastigheter och ägare:	Hamburgsund 2:2, Jan Olsson
Nyttjanderättsinnehavare:	Inga utöver ovan redovisade
Areal (ha):	0,5
Förvaltare:	Tanums kommun, Tekniska nämnden
Naturgeografisk region:	18: Sydöstra Norges och Bohusläns kustskogs-region
Objektskategori:	Ädellövskog
IUCN-kategori:	Ia, strikt naturreseptat

H. Ry.

Beslut om bildande m.m.

Tanums kommun förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Norra Ejgde randlövskog.

Tanums kommun fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m..

Tanums kommun utser Tanums kommun, Tekniska nämnden, som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara ett randlövskogsområde med mycket höga naturvärden, samt att bevara och förbättra förutsättningarna de typiska växt- och djursamhällena som är karaktäristiska för denna livsmiljö.
- Ge de många grova träden som huvudsakligen består av grova almar, men även ask, lind och asp goda förutsättningar att fortleva samt att garantera återväxten av grova träd.
- Skapa viktiga livsmiljöer för många vedlevande organismer, hackspettar m fl, samt att bevara den skuggiga livsmiljön för den rika och diversifierade molluskfaunan.

Syftet skall tryggas genom att:

- Området i sin helhet skyddas mot produktionsskogsbruk, uttag av ved och annan exploatering.
- Gynna förekomsten av stora mängder stående och liggande död ved.

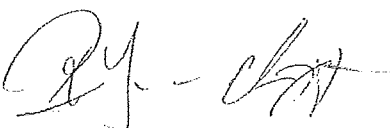
Beslut om föreskrifter

Tanums kommun beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad, mast, antenn eller annan liknande anläggning.
2. Anlägga väg eller parkeringsplats.
3. Anlägga luft- eller markledning.
4. Anlägga stängsel eller annan hägnad.
5. Anordna upplag eller bedriva täkt i någon form.

h

6. Spränga, borra, gräva, schakta, tippa, eller fylla ut.
7. Dika, dämna valla in, avleda vatten eller vidta annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologiska förhållanden.
8. Avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
9. Ta bort, skada eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
10. Tillföra växtnäringssämnen eller kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
11. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt. Markskador ska då undvikas.

Det är vidare förbjudet att utan Tanums kommun tillstånd:

12. Kalka

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- Vid reparation och underhåll av befintliga vägar.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Märka ut naturreservatet i terrängen och sätta upp informationsskyltar.
2. Utförande av skötselåtgärder, såsom mindre gallring eller röjning för att gynna vissa träd.
3. Genomföra undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

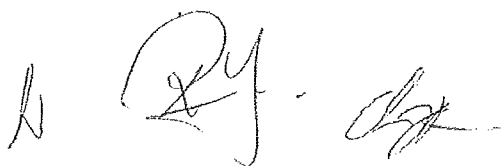
C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare eller motsvarande.
2. Utplanterä växt- eller djurart.
3. Göra upp eld; förbudet avser inte användning av stormkök eller motsvarande.
4. Medföra ej kopplad hund eller annat lösgående husdjur. Föreskriften gäller ej jägare med jakträtt vid jakt.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Beskrivning av naturreservatet

Norra Ejgde randlövskog är belägen vid östra delen av Bryggeberget, nordöstra Hamburgsund. Randlövskogen ligger mellan en ostvänd bergsbrant/bergvägg, en mindre grusväg och en åkermark i öster. Klapperstenssluttningar förekommer.

Träden domineras av medelgrova till grova almar med inslag av enstaka mycket grova träd. I övrigt finns främst klena askar och lindar samt medelgrova aspar. Ett par hålträd (lindar) kan också noteras. Föryngringen är ganska gles till normal och består mest av alm.

Även om randlövskogen är relativt liten till ytan är den stora förekomsten av ett äldre almbestånd sällsynt företeelse i norra Bohuslän. Än så länge tycks heller inte almsjukan ha drabbat träden.

Det normalslutna buskskiktet visar på ett visst tidigare betestryck med tåliga arter som slån, nypon och krusbär. Det finns även liguster, hassel och olvon. Genom förekomsten av buskarna finns en svag brynkaraktär.

Bland de förekommande kärlväxterna kan särskilt nämnas blåsippa (rikligt), gullviva och trolldruva.

Randlövskogen ligger i en starkt skalgruspåverkad jordmån där två äldre skalgrusuttag kan noteras. Det geografiska läget ger en viss påverkan från havet.

Skalgruset, en hel del block och den relativt slutna skogen gynnar förekomsten av landlevande mollusker och en rikt och diversifierad molluskfauna har också konstaterats, med bland annat smalgrynsnäcka och sidensnäcka.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Randlövskogen ligger i ett område som omfattas av riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Området omfattas också av landskapsbildskydd och strandskydd enligt miljöbalken. I Naturvårdsprogrammet för Tanums kommun, antagen av kommunfullmäktige 2011-03-21, har randlövskogen bedömts ha klass 1 (högsta naturvärde). Randlövskogen finns också upptagen i Länsstyrelsens ädellövskogsinventering. I denna inventering har ädellövskogen bedömts med klassificering 2 (högt skyddsvärde).

I Länsstyrelsens rapport "Landlevande mollusker i f.d Göteborgs och Bohus län" (2000:4) har äldre fynd som är registrerade hos Göteborgs Naturhistoriska Museum sammanställts. I randlövskogen vid Norra Ejgde har totalt 27 olika landmollusker påträffats däribland den sällsynta smalgrynsnäckan (*Vertigo angustior*) och den ovanliga sidensnäckan (*Euomphalia strigella*). Smalgrynsnäckan ingår i EU:s art- och habitatdirektivet, bilaga 2. Båda arterna är

kalkkrävande. Deras totalutbredning i Sverige är starkt uppsplittrad och de är nästan helt bundna till kalktrakter.

Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har 2006 gemensamt fastställt en Strategi för formellt skydd av skog i Västra Götalands län. Med formellt skydd avses här naturreservat, biotopskyddsområde och naturvårdsavtal. Strategins inriktning är att med ledning av tillgängliga biologiska kunskaper om värdekärnors belägenhet i länet åstadkomma ett kostnadseffektivt formellt skydd för de mest skyddsvärda skogarna. Strategins huvudinriktning är att prioritera bevarandeåtgärder för befintliga skogsbiologiska värdekärnor. Bevarandet av värdekärnor är mer effektivt än att de avverkas och att ett mer kostsamt, tidskrävande och osäkert återskapande av värdefulla områden måste göras. En övergripande strävan är att de oskyddade värdekärnorna avsätts frivilligt eller skyddas formellt. Sverige har för vissa skogstyper en betydande andel i ett europeiskt perspektiv. För dessa har Sverige ett särskilt ansvar och de prioriteras därför i det fortsatta skyddsarbetet. Dessa skogstyper omfattar bl a ädellövskog.

Värdekärnorna är ojämnt fördelade i landskapet. Områden med hög koncentration av värdekärnor i landskapet har identifierats och avgränsats. Dessa kallas för värdeetrakter. 22 värdeetrakter pekas ut i Strategin för formellt skydd av skog i Västra Götalands län. Andelen nyckelbiotoper och andra värdekärnor är hög i värdeetrakterna. Nära 80% av de ur naturvårdssynpunkt mest värdefulla oskyddade nyckelbiotoperna ligger i dessa värdekärnor, samtidigt som värdeetrakterna utgör ca 20% av länets produktiva skogsmark. Skyddsarbetet ges högre prioritet i värdeetrakter.

Bland de upptagna värdeetrakterna finns en som till stor del berör Tanums kommun: Bohusläns randlövskogar.

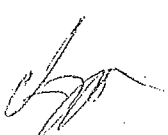
Ärendets handläggning

Frågan om reservatsbildning av området initierades i samband med en exploatering av område inom detaljplan som har stöd i den fördjupade översiktsplanen för Hamburgsund. I upprättat exploateringsavtal 2010-09-16 för Hökeberget/Pluret anges följande i p 14:

Parterna (Tanums kommun och Jan Olsson) är överens om ädellövskogsområdet i öster, se bilaga 3, skall skyddas. Exploateringen gör delvis intrång i området och exploatörens medverkan till skydd för resterande skog räknas som en kompensationsåtgärd för intrånget. Exploatören upplåter området utan ersättning. Kommunen initierar och står för bildandet av biotopskydd eller naturreservat.

Skälen för kommunens beslut

Randlövskogen vid Norra Ejgde har höga bevarandevärden både för flora och fauna. De grova lövtäden, det skuggiga läget, det fuktiga mikroklimatet, förekomsten av blockig terräng och skalgruset utgör tillsammans viktiga förutsättningar för vissa krävande arter. Inte minst gäller detta för de förekommande landmolluskerna.

N 24 -

För att behålla och förstärka de höga naturvärdena i randlövskogen krävs ett långsiktigt skydd. Detta regleras lättast genom reservatsföreskrifter.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att till viss del att försvåras. Tanums kommun bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Tanums kommun att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande fördjupade översiktsplanen (FÖP Hamburgsund & Hamburgö, antagen av kommunfullmäktige 2008-09-08).

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Tanums kommun medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns det synnerliga skäl får Tanums kommun helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Nedfallande träd

Om träd faller ner och hamnar utanför naturreservatet, t ex på den intilliggande grusvägen eller åkermarken skall markägaren kontakta Tanums kommun, Miljöavdelningen. Samråd skall då ske om nedfallande träd skall återutläggas inom reservatet och därmed medverka till att mängden död ved ökar, eller om borttagning skall ske. Om borttagning sker tillfaller trädet markägaren, om inget annat överenskommits. Skötseln av den intilliggande grusvägen finns reglerat i exploateringsavtalet mellan Tanums kommun och Jan Olsson (Exploateringsavtal 2010-09-16, Hökeberget/Pluret).

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara kommunens ansvar.

Trädsjukdomar

Det är inte helt osannolikt att de förekommande almarna kan komma att drabbas av almsjuka. Askskottsjukan kan också drabba ask i reservatet. När det gäller almsjukan verkar den vara tämligen fatal i områden som domineras av alm. I studier har det visat sig att två av de tre objekt som dominerades av alm hade i stort sett alla äldre almar dödats av almsjuka. Drabbas almarna i naturreservatet av almsjukan kommer troligen inga aktiva åtgärder att vidtas. De döda eller döende träden får därför vara kvar och bidra med en ökad förekomst av död ved inom reservatet.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t ex följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

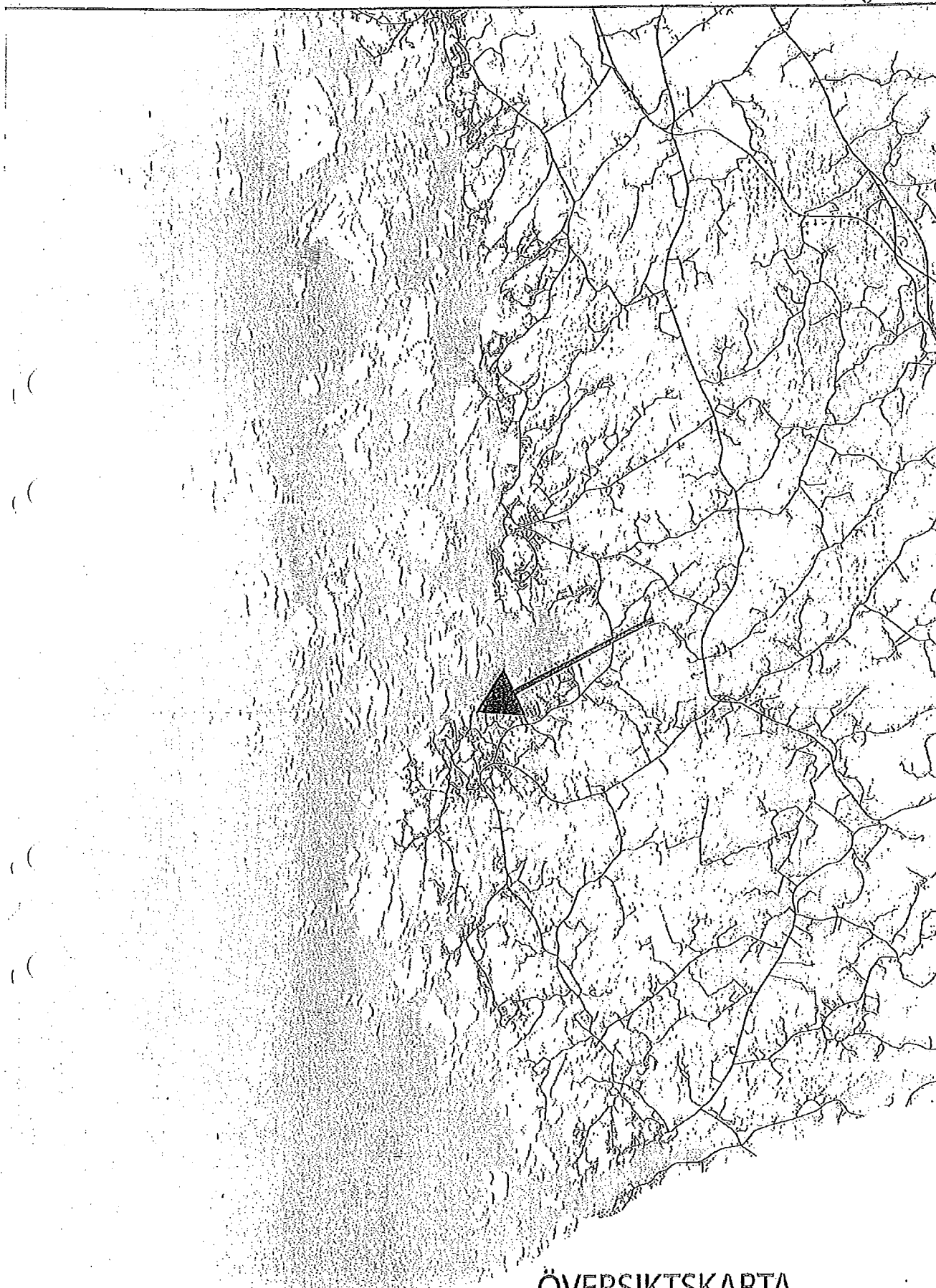
Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Tanums kommun, Tekniska nämnden. Förvaltningen ska ske i samverkan med Tanums kommun och berörd markägare.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Tanums kommun. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

11 24 27

277

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Norra Ejgde randlövskog
Tanums kommun

Handwritten signatures and initials:
Ry H
CJA

BILAGA 3

**Skötselplan för naturreservatet
Norra Ejgde randlövskog i Tanums kommun**

H Ly. clp

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL A – BESKRIVNING.....	4
1. Syfte	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	5
2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning.....	6
2.4 Områdets bevarandevärden.....	6
2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar.....	11
DEL B – SKÖTSEL.....	12
3. Skötsel och bevarandemål.....	12
3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden.....	12
3.2 Utgångspunkter för bevarandemål.....	12
3.4 Bevarandemål för Norra Ejgde randlövskog	12
3.5 Forn- och kulturminnesvård.....	12
4. Friluftsliv.....	12
5. Gränsmarkering.....	13
6. Uppföljning	13
6.1 Uppföljning av skötselåtgärder	13
6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd.....	13
6.3 Revidering av skötselplanen	13
7. Sammanfattning av planerad förvaltning.....	13
8. Referenser	14

BILAGOR

Skötselområdeskarta (skyltar och gräns)

Inledning

h Ry Ad

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

Kommunerna har ett övergripande ansvar för att kommunalt bildade naturreservat sköts. Kommunerna har också ansvar för tillsynen i kommunala naturreservat. Förvaltningen kan överlätas till andra. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

h Ry Bj

DEL A – BESKRIVNING

1. Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara ett randlövskogsområde med mycket höga naturvärden, samt att bevara och förbättra förutsättningarna de typiska växt- och djursamhällena som är karaktäristiska för denna livsmiljö.
- Ge de många grova träden som huvudsakligen består av grova almar, men även ask, lind och asp goda förutsättningar att fortleva samt att garantera återväxten av grova träd.
- Skapa viktiga livsmiljöer för många vedlevande organismer, hackspettar m fl, samt att bevara den skuggiga livsmiljön för den rika och diversifierade molluskfaunan.

Syftet skall tryggas genom att:

- Området i sin helhet skyddas mot produktionsskogsbruk, uttag av ved och annan exploatering.
- Gynna förekomsten av stora mängder stående och liggande död ved.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Norra Ejgde randlövskog
RegDOS ID	2040090
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Tanums kommun
Ungefärlig mittpunkt	649450/107523 (SWEREF 99 12 00)
Fastigheter och ägare:	Hamburgsund 2:2, Jan Olsson
Nyttjanderättsinnehavare:	Inga utöver ovan redovisade
Areal (ha):	0,5
Förvaltare:	Tanums kommun, Tekniska nämnden
Naturgeografisk region:	18: Sydöstra Norges och Bohuslans kustskogs-region
Objektskategori:	Ädellövskog
IUCN-kategori:	1a, strikt naturreservat

h Ry. chz

Tabell 1: Markslag och naturtyper som ska rapporteras till Naturvårdsverket. Målarealerna är de som förväntas efter eventuella restaurerings- och skötselåtgärder.

¹ Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003)

Markslag och Naturtyp	Areal år 2010 (ha)	Målareal (ha)
Lövskog:		
Ädellövskog ¹	0,5	0,5

2.2 Allmän beskrivning av området

Norra Ejgde randlövskog är belägen vid östra delen av Bryggeberget, nordöstra Hamburgsund. Randlövskogen ligger mellan en ostvänd bergsbrant/bergvägg, en mindre grusväg och en åkermark i öster. Klapperstenssluttningar förekommer.

Träden domineras av medelgrova till grova almar med inslag av enstaka mycket grova träd. I övrigt finns främst klena askar och lindar samt medelgrova aspar. Ett par hålträd (lindar) kan också noteras. Föryngringen är ganska gles till normal och består mest av alm.

Även om randlövskogen är relativt liten till ytan är den stora förekomsten av ett äldre almbestånd sällsynt företeelse i norra Bohuslän. Än så länge tycks inte heller almsjukan ha drabbat träden.

Det normalslutna buskskiktet visar på ett visst tidigare betestryck med tåliga arter som slån, nypon och krusbär. Det finns även liguster, hassel och olvon. Genom förekomsten av buskarna finns en svag brynkaraktär.

Bland de förekommande kärlväxterna kan särskilt nämnas blåsippra (rikligt), gullviva och trolldruva.

Randlövskogen ligger i en starkt skalgruspåverkad jordmån där två äldre skalgrusuttag kan noteras. Det geografiska läget ger en viss påverkan från havet.

Skalgruset, en hel del block och den relativt slutna skogen gynnar förekomsten av landlevande mollusker och en rikt och diversierad molluskfauna har också konstaterats, med bland annat smalgrynsnäcka och sidensnäcka.

Berggrunden utgörs av röd bohusgranit.

Närmaste bebyggelse är gården på Norra Ejgde (Hamburgsund 2:2).

Närmaste parkeringsplats för besökare som färdas med bil är belägen strax öster om gården Norra Ejgde.

h Ry. dga

2.3 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Enligt uppgift från markägaren till Hamburgsund 2:2, Jan Olsson, betades området med nötkreatur fram till 1960-talet. Effekterna av detta bete visar sig fortfarande genom det normalslutna buskskiktet och förekomsten av de tåliga arterna som slån, nypon och krusbär. Det finns även liguster, hassel och olvon. Genom förekomsten av buskarna finns en svag brynkaraktär.

Under de senaste 50-60 åren har området växt igen allt mer och idag är naturvärdena främst knutna till områdets ädellövskog, med främst grova almar, och de landlevande molluskerna som här erbjuds en livsmiljö som inte är så vanlig i vårt landskap.

Inom området finns två äldre skalgrusuttag vilka visar hur skalgruset främst har använts som kalktillförsel till hönor.

För att inte försämra de hydrologiska förutsättningarna i randlövskogen och trädens rotsystem är det av stor vikt att inte dikning sker i anslutning till befintlig grusväg. Även nya ledningar, såsom t ex VA-ledningar, bör ej heller anläggas för nära naturreservatets östra gräns. Nya ledningar bör i sådana fall företrädesvis anläggas i grusvägens östra del i kanten till befintlig åkermark.

2.4 Områdets bevarandevärden

2.4.1 Biologiska bevarandevärden

Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har 2006 gemensamt fastställt en Strategi för formellt skydd av skog i Västra Götalands län enligt delmål 1 inom det nationella miljö kvalitetsmålet Levande skogar. Med formellt skydd avses här naturreservat, biotopskyddsområde och naturvårdsavtal. Den viktigaste utgångspunkten för denna regionala strategi är motsvarande nationella strategi framtagna av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Det övergripande syftet med såväl den regionala som den nationella strategin är att åstadkomma en kostnadseffektiv måluppfyllelse av delmålet Långsiktigt skydd av skogsmark. Andra syften med strategin är bl a att ange prioriteringar och mål för skydd av olika skogstyper. Strategins inriktning är att med ledning av tillgängliga biologiska kunskaper om värdekärnors belägenhet i länet åstadkomma ett kostnadseffektivt formellt skydd för de mest skyddsvärda skogarna. Strategins huvudinriktning är att prioritera bevarandeåtgärder för befintliga skogsbiologiska värdekärnor. Bevarandet av värdekärnor är mer effektivt än att de avverkas och att ett mer kostsamt, tidskrävande och osäkert återskapande av värdefulla områden måste göras. En övergripande strävan är att de oskyddade värdekärnorna avsätts frivilligt eller skyddas formellt inom delmål 1.

H. Ry. CHA

Sverige har för vissa skogstyper en betydande andel i ett europeiskt perspektiv. För dessa har Sverige ett särskilt ansvar och de prioriteras därför i det fortsatta skyddsarbetet. Dessa skogstyper omfattar bl a ädellövskog.

Värdekärnorna är ojämnt fördelade i landskapet. Områden med hög koncentration av värdekärnor i landskapet har identifierats och avgränsats. Dessa kallas för värdeetrakter. 22 värdeetrakter pekas ut i Strategin för formellt skydd av skog i Västra Götalands län. Andelen nyckelbiotoper och andra värdekärnor är hög i värdeetrakterna. Nära 80% av de ur naturvårdssynpunkt mest värdefulla oskyddade nyckelbiotoperna ligger i dessa värdekärnor, samtidigt som värdeetrakterna utgör ca 20% av länets produktiva skogsmark. Skyddsarbetet ges högre prioritet i värdeetrakter.

Bland de upptagna värdeetrakterna finns en som till stor del berör Tanums kommun: Bohusläns randlövskogar. Värdeetrakten beskrivs enligt nedan:

De kustnära lövskogarna i Bohuslän präglas av det milda klimatet och den utpräglade sprickdalsterrängen. Det avgränsade området består av ett stort antal åtskilda objekt av likartad typ där skogarna bildar långsmala stråk längs foten av de skarpa bergsbranterna. Övergången från busksnår och kraftskog i exponerade lägen till högstammig skog i dalbottenarna kännetecknar de flesta bestånden. Hedekskog och ädellövskogar är viktiga skogstyper. Små bestånd med klibbal, ask, alm och lind finns på bättre jordar och i skyddade lägen. De värmegynnade kustlövskogarna med sina välutvecklade skogsbryn har stora naturvärden, ofta med intressant insektsfauna och rik kärlväxtflora. Ansvarsbiotoper är ädellövskog och triviallövskog med ädellövinslag. Även om randlövskogen är relativt liten till ytan är den stora förekomsten av ett äldre almbestånd sällsynt förekomst i norra Bohuslän.

Den förekommande smalgrynsnäcken är mycket specifik när det gäller valet av mikrohabitat; det gäller hela tiden att hitta rätt fuktighet och rätt struktur på förnan. Smalgrynsnäcken är kalkgynnad. Smalgrynsnäcken förekommer i flera olika typer av skog. Glesa askdominerade lövkärr är en prefererad miljö, där den företrädesvis återfinns i halvöppna partier, men arten förekommer även i relativt torr skog. På många av skogslokalerna hittar man den i branter och blockdominerade partier. På skogsdominerade lokaler är det viktigt att det finns träd vars löv erbjuder lättillgängliga kalkkällor i form av kalciumcitrat, som t.ex. lind, ask, lönn, hassel och sälg.

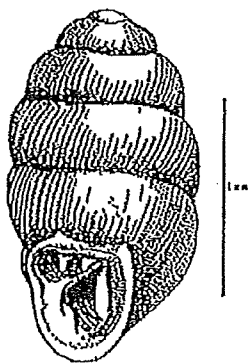
Arten förekommer även i kalkrika betesmarker med svagt till måttligt betestryck; men om betestrycket blir för hårt försvinner den. I torr betesmark hittar man ofta den i anslutning till fuktiga sänkor, strandbrinkar och i branter. På Öland och Gotland förekommer arten vida spritt i alvarmiljö. I östra Sverige finns dessutom flera förekomster på kalkpåverkade torrängar. I kalkrika områden kan smalgrynsnäcken även finnas i strandnära miljöer, t.ex. på betade havsstrandängar eller i anslutning till kustnära dynvåtmarker. En annan viktig miljö är rikkärr och kalkfuktängar.

N 24 06

Smalgrynsnäckan accepterar ganska täta bestånd av starr. Förekomst av enstaka högre örter som t.ex. älgört och hampflockel är inget problem, men uppstår det täta bestånd av högväxta örter p.g.a. hög näringshalt brukar arten försvinna. Mikrohabitatet är viktigt och smalgrynsnäckan förekommer främst i lucker, något fuktig förna. Den är starkt beroende av stabila förhållanden i markens förnaskikt och klarar inte översvämningar, däremot kortvarig översköljning och viss saltpåverkan (havsvatten som sprayar över lokalerna). Under torrare perioder söker den sig ner en liten bit i marken och uppehåller sig i det översta jordlagret. På alvar och i torrängsmiljöer hittar man den under torrtiden ofta i basen av tuvor.

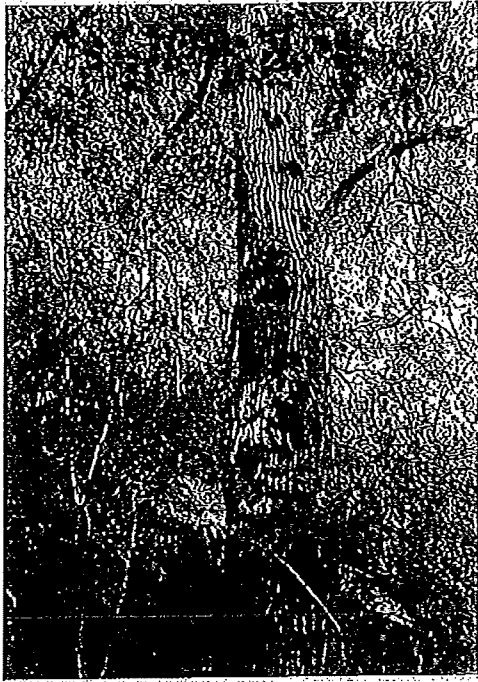
Spridningsförmågan hos smalgrynsnäcka kan på goda grunder antas vara starkt begränsad. Spridning kan ske över ganska stora avstånd, men av allt att döma i mycket begränsad omfattning. Avståndet för normal spridning torde ligga i storleksordning några få meter. Långdistansspridning sker förmodligen främst via större däggdjur (t ex rådjur) och fåglar.

Det allvarligaste hotet mot smalgrynsnäcka är utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av artens livsmiljöer. Arten kan påverkas negativt även av perifer dikningsföretag, ledningsgrävning och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna. Avverkning/gallring i skogsbiotoper kan leda till uttorkning.

Smalgrynsnäcka – *Vertigo angustior* Jeffreys. Skalet blir endast 1,6-1,8 mm högt och 0,8-0,9 mm brett. Färgen är gulaktigt orange-brunrött. Teckning: Barbara Landelius, Göteborgs Naturhistoriska Museum.

N. Q. Y. *Chp*

Hålträd i randlövs-kogen

Randlövs-kogen och den intilliggande grusvägen. Foto taget i mars 2012

N 2.4. 06/11

Mossklädd klapperstenssluttning.

Tabell 3. Förekomst av

- signalarter (S), arter som används för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden (Skogsskyddsen, Nilare 2000)
- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (OR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Gärdefors et al., 2010)
- arter (EU) som är listade i EU:s fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1 och art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.
- A= Intressant förekomst utifrån ett regionalt perspektiv

Art	Kategori	Kommentar	Källa/ Uppgifts- lämnare
Mollusker			
Smalgrynsnäck (Vertigo angustior)	EU		Lst
Sidensnäck (Euomphalia strigella)	A		Lst
Kärlväxter			
Blåsippe (Hepatica nobilis)	S		Lst
Lind (Tilia cordata)	S		Lst

2.4.2 Geovetenskapliga bevarandevärden

Förekomsten av skalgrus har ett visst geovetenskapligt värde.

2.4.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga spår av permanent bebyggelse har noterats i området. Det finns heller inga registrerade fornlämnningar i området.

Området har i äldre tid till stor del varit betesmark.

h 24

2.4.4 Friluftslivsvärden

Området där randlövskogen är belägen är i dag föga utnyttjat för friluftsliv med undantag för viss jakt på klövvilt. Däremot nyttjas den intilliggande grusvägen av markägare och besökare i området.

2.5 Övrig bebyggelse och anläggningar

Ingen bebyggelse finns inom naturreservatet.

Blåsläppa

L. 24. dga

DEL B – SKÖTSEL

3. Skötsel och bevarandemål

3.1 Utgångspunkter vid indelning av skötselområden

Någon indelning i skötselområde har inte ansetts motiverat då behovet av skötsel inom reservatet bedöms vara mycket begränsad.

3.2 Utgångspunkter för bevarandemål

Uppföljningsbara bevarandemål fungerar som indikatorer i uppföljningsarbetet. Uppföljningen görs bland annat för att utvärdera skötseln i naturreservatet.

3.3 Skötsel

Om träd faller ner och hamnar utanför naturreservatet, t ex på den intilliggande grusvägen eller åkermarken skall markägaren kontakta Tanums kommun, Miljöavdelningen. Samråd skall då ske om nedfallande träd skall återutläggas inom reservatet och därmed medverka till att mängden död ved ökar, eller om borttagning skall ske. Om borttagning sker tillfaller trädet markägaren om inte annat överenskommits. Skötseln av den intilliggande grusvägen finns reglerat i exploateringsavtalet mellan Tanums kommun och Jan Olsson (Exploateringsavtal 2010-09-16, Hökeberget/Pluret).

I övrig krävs normalt inga andra åtgärder utan randlövskogen ska få utvecklas fritt.

3.4 Bevarandemål för Norra Ejgde randlövskog

Bevarandemål: Arealen ädellövskog skall vara minst 0,5 ha.

3.5 Forn- och kulturminnesvård

Inga kända fornlämningar finns inom området.

4. Friluftsliv

Karta med redovisning av läge för informationsskyltar finns i bilaga A.

Bevarandemål:

Två väl underhållna informationsskyltar med beskrivning av reservatet skall finnas.

Engångsåtgärder:

Informationstavlor ska sättas upp på de platser som är markerade på karta i bilaga. Tavlorna ska utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte,

h 24

bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder:

Informationsanläggningar ska tillses regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

5. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur".

6. Uppföljning

6.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd
- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

6.2 Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Tanums kommun, Miljöavdelningen, ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske med de metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

6.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7. Sammanfattning av planerad förvaltning

Förvaltningen av naturreservatet Norra Ejgde randlövskog bekostas av Tanums kommun.

Tabell 4. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1-3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	2013	1
Informationsskyltar	2013-2014	2
Uppföljning av skötselåtgärd	Efter åtgärd	2
Uppföljning av bevarandemål	Vart 10:e år	2

H
Ry
Lj

8. Referenser

EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

Gärdenfors, U. (red.) 2010: Rödlistade arter i Sverige. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1979: Natur i Göteborgs och Bohus län. Norra och Mellersta delen. Del 1.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1997:11. Ädellövskogar i Tanums kommun (1997).

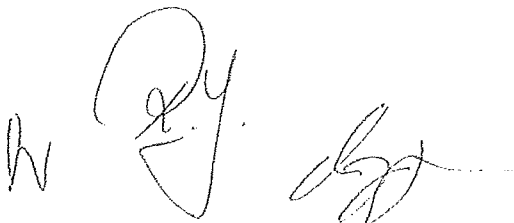
Länsstyrelsen i Västra Götalands län & Skogsstyrelsen, Region Väst 2006: Strategi för formellt skydd av skogsmark i Västra Götalands län. Länsstyrelsens rapportserie 2006:41.

Löfroth, M. 1997: Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red.), 2000. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Påhlsson, L. (red.) 1998: Vegetationstyper i Norden. TemaNord 1998:510. Nordisk Ministerråd. København.

Handwritten signatures and initials at the bottom of the page. There are three distinct marks: a large stylized 'W' or 'H' on the left, a large cursive signature in the middle, and a smaller signature on the right.

N Ry. chp

BILAGA A

